

આ અંકનું વૃક્ષ સીરીસ (Siris tree)

સામાન્ય અંગ્રેજી નામ: Siris tree, Woman's tongue
ગુજરાતી : સીરીસ, સરસડો

શાસ્ત્રીય નામ : Albizia lebeck

Albizzia નામ એક ઈટાલિયન પ્રકૃતિવિદ **Albazzi** ના નામ પરથી લેવાયુ છે.

ભરૂચમા સ્થાન : ભરૂચમા સામાન્ય છે. એ.પી.એમ.સી માર્કેટયાર્ડ(મહંમદપુરા)મા અને નર્મદાનગર હોસ્પિટલના પ્રવેશદ્વાર પાસે ખુબ વિશાળ ઝાડ આવેલા છે. શ્રવણ ચોકડી પાસે ગણેશપાર્ક સોસાયટીના પ્રવેશદ્વાર પર પણ એક ઝાડ છે.

આ આપણુ સ્થાનિક વૃક્ષ છે અને મધ્યમથી ઉંચુ કદ ધરાવે છે. અનુકૂળ પરિસ્થિતિમા 30મી. સુધીની ઉંચાઇ મેળવી શકે છે. મોટા ઝાડના થડનો ઘેરાવો એક મીટર સુધીનો હોય શકે છે. ફૂલ સુગંધવાળા હોય છે અને મધમાખીઓને આકર્ષે છે. જેના કારણે આ વૃક્ષ મધમાખી ઉછેર માટે મહત્વનુ છે.

લાકડુ મધ્યમ નરમ અને સુશારીકામ થઇ શકે તેવુ હોવાથી ઘરગથ્થુ અને ખેતીકામના રાસરચીલા બનાવવા વાપરી શકાય તેવુ છે. બ્રિટિશ જમાનામા આ વૃક્ષનુ લાકડુ ઇસ્ટ ઇન્ડીયન વોલન્ટ તરીકે નિકાસ થતુ હતુ. જમીનમા નાઇટ્રોજન ઉમેરતુ વૃક્ષ હોવાથી જમીનની ફળદ્રુપતા વધારે છે. પાંદડા પશુઓ માટે ઘાસચારામા વાપરી શકાય તેવા હોવાથી તે દુષ્કાળના સમયમા ઉપયોગી છે.

આ અંકનું પક્ષી શોભિગી (Common Iora)

શોભિગી એ સમગ્ર ઉષ્ણકટિબંધીય ભારતીય ઉપમહાદ્વીપમાં જોવા મળે છે. તે મધુર સંગીત રેલાવતા પક્ષીઓના કુળમાનું એક છે. તેમના મોટા સિસોટી જેવા અવાજને કારણે સહેલાઈથી તેની ઉપસ્થિતિ નોંધી શકાય છે.

વર્ણન
શોભિગીની યાંચ મધ્યમ અને સીધી હોય છે. નર અને માદા સહેલાઈથી અલગ ઓળખી શકાય છે. સંવનન સમયે નરનું માથું ઉપરના ભાગે કાળું હોય છે અને તે કાળો પક્ષી પાછળ ગરદન પર થઈને પાંખો પર પણ વિસ્તરેલો હોય છે. તેની પાંખો અને પૂંછડી હંમેશા કાળા હોય છે. પાંખો પર સફેદ 'પેચ' હોય છે. માદાને લીલાશ પડતી પાંખો અને ઓલીવ રંગની પૂંછડી હોય છે. બંનેમાં નીચેનો ભાગ પીળાશ પડતો હોય છે.

Recent News

World Environment Day Celebration by BNCS & NCSC

Bharuch Nature Conservation Society with NCSC, organized a program to celebrate World Environment Day 2014. Shri Nitin Bhatt, BNCS co-ordinator, gave a presentation on Green Living. Mrs. Jayalxmi Ayyer gave a presentation on Clean Environment. There was a spot quiz and prize distribution round. After that many participant asked questions regarding the presentation and program. Both the speakers were presented momentos before conclusion of the program. Photos of the program are available [here](#).

Upcoming Events

1. Peacock census program at GNFC Township on 15-JUN-2014. All interested participants are requested to remain present at GNFC shopping Complex at 6:30 Hrs.

2. Heronry watch program near Idgah. Last year we conducted a program on heronry watch and counted nests of various heronary birds. This year the program will be in the end of June, 2014. Detailed program will be communicated later. Please keep watch on our facebook page for details.

પક્ષી નોંધ

સિહોર ખાતે પક્ષીનિરીક્ષણ
હું મે મહિનાના અંતમાં વતન ગયેલો અને દર વખતની જેમ આ વખતે પણ તળાવ બાજુ જવાનું થયું. પાણીનું સ્તર ખુબ જ ઘટી ગયું હતું. તળાવની બાજુમાં આવેલા ડુંગર પર ચડી દૂર નજર પડી (એ જગ્યા નીચેથી દેખાતી ના હતી) તો મોટા હંજ ખુબ જ મોટી સંખ્યામાં હતા. તળાવમાં શેવાળ ખુબ જ હોવાથી અહી મોટી સંખ્યામાં આવ્યા હશે.

-હિરેન મજીઠીયા

ઘેલાણીકુવાની બાજુમા તળાવમા પક્ષીઓની સંખ્યા વધી :

રવિવાર 8/6/14ના રોજ કોટોગાડી કલબના મિત્રો સાથે કોટોવોકમા હેરોનરી અને ઘેલાણી કુવા વિસ્તારમા જવાનું થયુ હતું ત્યાં આવેલા નાના તળાવમા પાણીના પક્ષીઓની સંખ્યા સામાન્ય કરતા વધુ માલુમ પડી. તેમા કોમન મૂરહેન, નીલ જલમુરઘા, નાની સીસોટી બતક અને સફેદ છાતી સંતાફકડી મુખ્ય હતા. નાની સીસોટી અને કોમન મૂરહેનની સંખ્યા પહેલા કરતા વધુ માલુમ પડી. ઉનાળામા

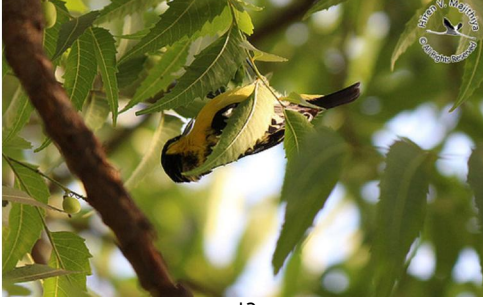
નર

માદા

ખોરાક અને આવાસ

શોભિંગી નાના જુથમાં ચરે છે. તે ડાળીઓ પર નાના કીટકો આરોગે છે. ક્યારેક બીજા પક્ષીઓ સાથે મળીને પણ ચરે છે. ચરતી વખતે સિસોટી જેવો અવાજ કરતા રહે છે અને ક્યારેક બીજા પક્ષીઓના અવાજની પણ નકલ કરતા નોંધાયેલ છે.

નર

માદા

સંવનન

સંવનનકાળ ચોમાસાના અંત સમયની આસપાસ હોય છે. આ સમયે નર વિવિધ રીતે ઉડીને અને દાવપેચ કરીને માદાને આકર્ષિત કરવા પ્રયાસ કરે છે. ક્યારેક તે ઉંચે જઈને ગોળગોળ ફરતો નીચે આવે છે. નીચે બેસીને પોતાની પુંછડી ફેલાવે છે અને પાંખો નીચે તરફ ઢાળી દે છે. સંવનન પછી માદા ચારેક લીલાશ પડતા ઈંડા મુકે છે. તેનો માળો ઝાડની ડાળીના સાંધામાં લટકાવીને બનાવેલો હોય છે જે ખુબ જ નાનો હોય છે. માળો નરમ ઘાસ અને કરોળિયાના ઝાળા વડે બાંધે છે. ઈંડાનું સેવન નર અને માદા બંને કરે છે જે લગભગ ૧૪ દિવસ ચાલે છે. તે પછી તેના બચ્ચાઓને કીટકો વડે પોષણ આપે છે.

સંદર્ભ : ઓળખ માટે ટીમ ઇન્સ્કીપ અને રીચાર્ડ ગ્રીમીટ દ્વારા લિખિત "ઉત્તર ભારતના પક્ષીઓ"

વધુ માહિતી માટે : http://en.wikipedia.org/wiki/Common_lora

પાણાના અછત થતા પાણાવાળા જાથાઓ પર પક્ષી વધ્યા હોય તેવું લાગે છે. દશાન તળવ પર પણ નકટા અને નાની સીસોટીની સંખ્યા વધી છે.

-નીતીન ભટ્ટ